

Helyes.		Videkén.	
1 óra	1 K.	1 óra	1 50 K.
3 óra	3 K.	1 évre	4 50 K.
6 óra	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felölös szerkesztő és lapfőadó: Baranyai Lajos

A JOBB JÖVENDŐSÉG BÉKÉJE.

Irtá dr. Prohászka Ottokár.

Nehéz a mostani világháboru. kalendáriumába beleállítanunk karácsony gyermekmosolygású s mézédés ünnepét, — amely nehéz hófergeteges s szélvész-dűlta vidéken tulipános s szeg-füvirágos kertekről álmodozunk! Nehéz a gyermek Jézus jászolát ágyucsövekre fektetni s a bethlehemi barlangot szalma helyett bombákkal s gránátokkal aljazni. Ugy érzem, hogy soha sem állt a karácsonyi béke oly ellentétben a kégyetlen valósággal s sohasem éreztük az idén, hogy a világ-béke még csak szó, — nagy szó bár, — de még nem tett, nem tény.

Igen még nagyon messze tartunk a karácsonyi evangélium megvalósulásától, de azért ez a világháboru nem oltja ki a karácsonyi hitet, — a háboru évben is kell karácsonyt ünnöznünk s ágyudörgéstől is kihallatszik a szívek vágyának örök motívuma, az a nagy hit, nagy remény és vágy, hogy „békesség legyen a földön a jóakaratu embereknek“.

S ugyan miért? Először azért, mert az egész evangélium s a rajta épülő keresztény kultúra az erőszak irracionálisának kiküszöbölését kívánja. Az erőszak nem jog, akár egyes ember, akár nemzet kövesse el s az emberélet s emberértékek irtása nem lehet ésszerű, akár zsványhordák, akár hadseregek végez-zék azt; ha pedig az erőszak valahol még ül s a kultúra kiirtása valahol még törvényes eljárás, akkor azon az uton még alacsonyfoku kultúra jár s azt az eljárást még nagyon fejletlen társadalom követi.

Ez idő szerint még ezuton járunk s más utunk nincs s nemzetközi viszonyaink intézetében, még ezt az eljárást követjük s másra szert nem tehetünk. De azért azt érezzük, hogy ezuton csak kényszerülve járunk, — sőt azt is, hogy sokáig ezt az eljárást el nem viselhetjük s hogy a fejlődés okvetlenül siettetni fogja,

hogy az evangéliumi békeszöböl világdáldás s világbéke legyen.

En e hitben élék s megvagyok győződve, hogy a világ e nagy háboru által is nagyot lépett előre az ideál megvalósításának utján! Megvagyok győződve, hogy folyamában van a lelki világban a háborunak kiküszöbölése s készülöben van a háborunak társadalmi, jogi s teológiai, bünné való proklamálása! Az emberi gondolkodás jelenleg oly folyamaton megy keresztül, melyben az a nemesebb fölfogás alakul ki, hogy a háboru csak kényszerhelyzete egy alacsony kultúrfoknak s hogy csak régi hárbárságunk egyik tradíciója az, melyet magunkkal hordozunk, de a melyet oly biztosan lefogunk vetni, amely mértékben haladunk.

Ezt a fölséges célt akkor szolgáljuk, ha a pacifizizmus problémáját meleg, vallásos lélekkel fölkaroljuk s ha benne a bethlehemi evangélium visszhangjába ismerünk. Csak a nagy hité a jövő! Azért hívünk a békeevangéliumának egész terjedelmében, — hívünk abban is, hogy a békekongresszus, a hága konferenciák is az Istenember nyomában járnak s hogy az Isten országa felé tartanak.

Ez a nagy hit aztán arra fog törekedni, hogy az egyház s az iskola, a család s a társadalom kezét fogjanak a krisztusi nemzedéknek, a békeszerető emberiségnek kinevelésére, — hogy fejlesszék a jobb időknek reális feltételeit, a krisztusi érzést, az igazi szeretetet s ezek nyomában hozzák közelebb egymáshoz a társadalmi rétegeket s közelebb egymáshoz a nemzeteket!

A kultúra eddig mindenütt leküzdötte az anarchiát; miért ne hívjük, hogy leküzdji a nemzetek s az államok közti anarchiát is? A kultúra eddig mindenütt ugy fokozta az önérzetet, hogy ép önmagunk

megbecsülése által képesített rá mások megbecsülésére. De ha ezt tette az emberrel embertársáival szemben, miért ne tegye a nemzettel nemzetársával szemben? Nem nemzetköziséget akarunk mi, — nem nemzeti egyediségek fitymálását vagy lekicsinylését, ellenkezöleg erős, de egymást tisztelni tudó népeket akarunk, — akarunk nemzetköziséget erős nemzetekkel, — anarchia helyett felsöbrendü szövetezzéssel. — háboru helyett a jog s biztonság egyensúlyával.

Ez a mi karácsonyi hitünk s nagy programunk, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán! A háborut megállni nagy kötelességünk, de a háboru után a béke uralmát megteremtési kötelességünk, vagyunk s örömrünk is.

Karácsonyi levél katonáinkhoz!

Édes Mieink, szinte látom, mikor e sorokat olvassátok, mint rázzátok a ti kedves fejeteiket. Nem ismeritek meg mindjárt, hisz már oly rég nem voltatok itthon, nem csodálom — elszöktök föle. Pedig igen, igen, egy kis melegséget küldök a mi puha fészünkünk-ből, hogy az a Szeretet ünnepét bearanyozza nektek, hogy a drága otthon-leheletét éreztétek rideg körötökben. De ugye most már érezték, hogy ez nektek, egészen tinékték szöl!

Sokat gondolunk reátok. Szüntelen, bár ismeretlen vidékeken, de nálatok, óh ti drága jól ismert arcok, nálatok járnak a mi gondolataink. De most? . . . Mintha a gondolatok végtelen gyorsasága még megnövekedett volna, mintha csodálatosan megerösödött volna oly annyira, hogy titeket képes ide, hazahozni itthon vagytok, együtt vagyunk ismét a szeretetben, mellyel a Megváltó mindnyájunkat elárasztott.

De fiúk én irigyellek titeket! Hiszen a ti hódoló ajándéktok felér a napkeleti bölcsekével! A ti ajándéktok Jézus szent tanítása gyönyörű erénynek: az igazságnak védelme. Mit gondoltok felére ez az egy ajándék egy egész emberi étellel? Vajjon lesz-e ez

olyan kedves a kised előtt, mint a hatalmas bölcsek megalázó dása? Felér vele már azért is mert a napkeleti bölcsek előbb látták — látták a csodás fényes csillagot, mely vezette öket, í pedig a hitetkből kifolyólag véditek az igazságot, már pedig: „Boldogok kik hisznek, míg nem látták!“ Kívül csikorgó hideg uralkodik, itt ott besurranik az ajtón a meleg szobába, de mintha azt is az a magasztos érzés járná át, ami a Szeretet ünnepén a szíveket elárasztja. Valami jölesö szokatlanúság, valami felemelő van a hideg leheletében. A szél máskor oly megszokott sávitése is mintha másképp, mintha ünnepeiben hangzanék. Az emberek beszélgetése, a legegyszerűbb cselekedetek mind, mintha szokatlan ujjongást sugároznának ki. — Te vagy közöttünk ó Megváltó, a Te végtelen szeretetteddel Te változtatsz meg mindent, érzi a természet is a nagy kegyelmet-mellyel a bünös világot megvált, tottad.

Höskök most ti ne szöljátok. Ne legyenek hallhatók ajkaitokról az örökké érdekes háboru dolgok, hogy el ne riasszatok vele a szívek mennyei beszélgetését, mit a szeretet követi. Együtt vagyunk, együtt élvezük a karácsonyest oly jól eső hatását. Most, most, nyilvánul meg a keresztény lélek öröme, mely túlszárnyalja a testi örömeket. Az az öröm, mely megerösíti a jót, mely kirántja az esetleges sálakból, hogy őt a jó utra vezételje.

Jézus tanította az irgalmasságot, meri irgalmasságot adott nekünk. Jézus megmutatta a bünbánatot, hogy azt mi átvegyük és bocsánatot nyerhessünk. A Kised az ó égi boldogságtól ragyogó arccsokájával, kiárt / kezecskéivel a reményteljes Életet ábrázolja. Jézus az Életet fele reménytelnyújtja felénk, nyúlunk érte, sietve fogadjad azt el és sohas engedjük elveszni belöle a reményt. A reményt, mely életet, mely kedvet ad küzdelemhez, mely megóv a csüggedéstől és kitartásra bír, Édes Mieink, boruljatok le a szent ünnepen és csokoljátok meg hátalát szívvel aláztatlan s földet, mi is ezt fogjuk tenni és ez a csök lesz az, a mi minket elválaszthatatlanul összekapcsol, mert a mi édes Kisedünk áldása lesz rajta.

Psz! De csend . . . mi az? Lágy anyagi csengetést hallok! . . . Ébred már a kis Baba is . . . Emberek ébredjétek ti is! Jön a Jézuska! Ti höskök le egy pillantra a Gyözelmes fegyverekkel! és . . . és . . . szeressétek egymást.

Rajics Zsófia.

Pusztul a magyar posta jó-hirneve.

Talán semmi sem volt oly tökéletes intézményünk, mint éppen a posta. Szinte legendászerű volt annak nagyszerű berendezése, pontossága és megbízhatósága. A külföld egyik postája sem vete-kédhetett vele. Nem volt az ákom-bákomos címzés, amelyet ne kézbésített volna. Szinte ambicionálta, hogy még a leghianyó-sabb címzésű, egyszerű, minden fontosság nélküli levelezőlapot is eljuttasson a tulajdonosához. A posta ezen lelkiismeretes pontossága szinte szállóige lett s a közön-ség nem egyszer csupán tréfából próbára tette ezt a nagy ügykezetét. Például, éppen Szekesfehérvárott történt a következő eset: Egy társaság Angolországba utazott, az „anzicht” természetesen garma-dá-va érkezett az ismerősöknek. A többi között volt egy képeslap, amelyen csupán a következő cím-zés állt: Dani bátyámrurnak. Szekesfehérvár, Magyarország. És a posta a 38 ezer lakójú városban kipuhatolta a Dani bácsit és kéz-besítette a képeslapot.

A postai küldemények a legna-gyobb pontossággal érkeztek. A legkényesebb ügy elintézését is rá lehetett bízni egy tizifilléres le-velére.

Jött aztán a háboru. A posta is mozgósított. Elmozgósította a régi pontosságot.

Adta a nagy hazáit s a harc-terre engedte munkakezeinek egy tekintélyes részét, nem gondolta még, hogy neki a háboruban több lesz a dolga, fontosabb lesz a li-vatása. Munkája mindjobban fel-

torlódik, jó hirnevének lenye pe-dig napról-napra halványul.

Ma már annyira vagyunk, hogy a kevésbbé fontos ügy elintézésé-nél is az ajánlott és expressz mó-dszert kell használnunk, mert a tizifilléres levél megérkezése olyan bizonytalan, mint az áprilisi idő. Budapestről Szekesfehérvárig nem egyszer négy-öt napig utazik a levél.

Az újságokról még jobb nem is beszélni. Például Szekesfehérvárott este feladott hírlapöt Diny-nyés, a szomszédos állomás hē-tenként többször egy napi késés-el kapja.

A csomagforgalommal sem va-gyunk különben, sőt éppen ennél érezzük nem egyszerű legérzē-nyebben a posta háborús beteg-ségét. Nem ritka eset, hogy el-vész a csomag, hetedhétországot beutaztatnak vele, mire rendelté-tési helyére ér. És ha a csomag, most elvész nem ad kárterítést a posta. Hacsak haditerületre vonat-koznék ez a rendelkezés, szőba sem hoznánk, valahogy még meg-értenénk, de hogy békés terít-leten mi jogon nem vállalja a felelősséget a posta a csomagoké-ri, azt bajosan tudná megindokolni. Hogy jön a közönség ahhoz, hogy ö-szenvedje a kárt a posta rendellenése miatt? Jó lenné lé-péseket tenni—ez ellen.

Mikor-igy a szemére vetjük a postának az ő háborus rendellen-ségét, s szomoruan megállapítjuk, hogy jó hirneve már csak a múlté, a posta a vasuttal iparkodik mo-sakodni. A vasut csak órai késé-seket okoz, és nem napokat. Nem a vasut az oka annak, hogy a mozgóposta képtelen elvégezni a dolgát. Nem a vasut az oka,

hogy ott kevés munkaerőt alkal-maz a posta s ennek következtē-ben felborul az ügymenet.

A bajokért kilencven százalék-ban egyedül a posta a hibás, bünbak keresés helyett többet érne, ha a baj orvoslására gon-dolna.

Egy éjszaka az Ikvánál.

Gyönyörű szép holdvilágos, hideg éjszaka volt. A főhadnagy ur dekungján 25° hideget mutatott a hőmérő. A messze láthatárt ma-gas hó borította. A horch-postok táncolva, de azért nagyon figyelve sétáltak a drótszövőny előtt. Bent pedig a bakatársaság figyelt előre, szőrosan a lönyilásokhoz tapadva, kezükben görcsösen szorongatták fegyverüket, készen arra, hogy bármely pillanatban megkezdjék a tüzelést.

Az egész tájon néma csend ho-nolt. A csendet csak a hoch pos-tunk időnként leadott lövése zavarta meg, jelezvén azt, hogy ébren és készen vagyunk, gyere muszka, ha mersz. Velünk szemben, ugy 1200 lépésre volt az orosz siellung, melyből kihallatszott a muszák egyhangu, szaggatott, szomorú do-bólása, melyét a kremienici hegyek visszhangja még búsbabban, még panaszosabban adott vissza. Tá-volabb egy rosszhangu, nyervá-koló harmonika hangjai szűródtek át az éjszakán.

Most az oroszoknál kiböttek egy világító rakétát. Nagy ívben szállt a fényes tűzcsőva, bevilágítva a közeli terepet. Sisterege esett a hóra, még világított néhány má-

sodpercig, azután nagyot lobbanva elaludt. Nyomban néhány szapora lövés ment a mi részünkől arra-felé, ahonnan a fény kiindulni lát-szott. Azután megint csendes lett minden. Majd hirtelen egy fény-pont gyult ki a Kremieniaét kör-nyező hegyecsucok egyikéről. Orosz fényező volt. Büszkén tör-tett elő a hosszú fény sugar, mi-közben nappal világosagot” bo-rított a megvilágított terepre. Kém-elve kutatta át a neki gyanus he-lyeket; kétszer-háromszor is visz-szatérve egy helyre. Mikor aztán kikémlelte magát, megindult me-gint. A keményre fagyott hőse-mécskék szőporkáza adták vissza a fény sugarak tüzeit, ugy ragyogva, mintha apró gyemánt szemecské-k lennének. Nagy kört írt le ez a fényes radius, majd visszatért a kiindulási pontjához és lassan el-enyészett a homályban.

Ugy két óra tájban jött a pa-rancs: önk. zugsführer K. 3 ember-rel a századtól jobbra kimegy az Ikváig és végigkutatja a folyót, hogy nincs-e hid rajta, vagy ha valami gyanus neszt lát a folyó tulsó partján, azt jelentve a 16. századnál, berukkol. Övatosság és rendkívüli vigyázat most a fő, mert az orosz nagyobb tisztí pat-rullal gyakran átjön az Ikván, és ha nem vigyázunk kellően, köny-nyen lekaphatnak bennünket.

Kiválasztottam három embert, megvizsgáltuk még egyszer a fe-gyvereket, aztán megindultunk, hogy bejárjuk a már oly sokszor meg-tett utat. Minden vakor nélkül tet-tük meg az Ikváig terjedő, mintegy 800 lépés utat. Csendben végig-kutattuk a folyót, de hidat nem találtunk. Ugy látszik, az oroszok eszéágában sincs megkísérelni egy

TÁRCA.

A háboru zajából.

Déli harctér, dec. 10

Közeledés.

A hosszú-hosszú katonavonat
Elszakított mindentől, ami drága
A szeretett, a szépség otthonából
Kiröpített a vészek vilhárdába...

Messze vitt el attól, ami földi
És mindentől, mi leragad a Mához
Elvitt az Élet kacér kacsáját
— De közelebb vitt az Egk Urához...

A front mögött.

Csupa eső, köd, délvideki tél,
— Ma már otthon vigan korcsolyáznak —
Ilt meg vizet csurogat a fedél
De bú, a bánat vendége a háznak.

Ma otthon a kíváncsi lány-fülekbe
Az örömkö tündér-mesét mesélnek
— Mi még unalmas morájt hallgatjuk
Hegyek között goromba déli szélnek.

S ha itt az est, a nedves földre feksztünk
Fedél az égből és szalma az ágyunk
Paplan: hazai emlékek melege
— Az édes álom köntösébe hálunk...

Kék viz mellett.

Messzi földön idegen vidéken
Kék viz mellett áll egy katona
Ismeretlen néki itt a fényes
S a kis-falu is mások otthona...

Idegen-itt a nőta és a bánat
Amit a felhős égből háta kezd
A bus katona egy lehallt levél csak
Melyet a vihar messze elcsodort.

Kék viz mellett áll egy katona
S hosszan tekint a néma vízükörbe
Aggódná nézi: friss-e még az arca.
S a lelke vajjon nincs-e öszetörve...

Tóth Gyula hadapród.

Pista bátyó kesergője.

Írta: Aggteleki (Ullein) Ferenc.

— Béküljünk ki feleségem!
Olyan jól esnek már egy kis béke!

— Neked mindig vannak ilyen különös kívánságaid! — Válaszoló elutasítólag az asszony. — Az egész világ veszekszik, éppen te akarsz kivétel lenni? Ez hazafiatlan dolog lenne. Így csak gyáva ember szólhat.

— De látod anyukom! még a békecséget is meg lehet unni;

hát még a veszekedést! — Aze-lőtt édes Pistámnak szólítottál; Kuglerrel sem kedveskedtem. Most még hiába lepek meg édes-séggel, meg szépen nyíló virá-gal, mégis csak vén tuskó — vén Kőszvényes — „őreg málnás” jel-zökkel becézel.

— Te vagy az oka! Miért vé-üültél meg! Volt elég időd, hogy fiatal maradj. — Mit törődöm én a virággal, meg az édességgel, ha mindig csak Demosthenes szere-pét játszod és pazalsz. Vén mo-gorva medve vagy, és meguntam örökös morgásodat.

— Da anygom! ha ily tönüs-ban beszélsz velem, vajjon ho-gyan közelíthetem meg azt a pontot, a hol mi békejobbot nyújthatunk egyúasnak? — Na-gyon szépen kérek, szólíts Pistádnak! Csak még egyszer ezt a kedves szót és engemet boldoggá tész!

— Menj! és-ne érzelegj! Jus-on eszedbe a kőszvényed és gon-dolj lábszaggatásaidra! A keszke is csak addig kedves, míg fiatal. A keszke utálatos. Pusztulj!
Ily elutasítás után a legtöb

ember szármyszegetten félre állt volna. De én minden áron békét akartam kötni. Ki is tartottam. Hja! a lövészök sokra megta-nítja az embert. (Kivált, aki benne volt.)

Esdőleg, nyultam a keze után.
— Marcám! ne légy oly ke-gyetlen! — Lásd! itt a kará-csony, a békének jelképes ünnepe, — csak nem fogjuk a sz. estét haragos érzéssel eltölteni. Oh! bé-külj drága Kunikundám!

— Szó siucs békéről! Nekem nem kell béke! Én honleány va-gyok! Most örülléség békéről be-széli! Nincs elegendő bázis a békekötéshez. A békében nem elég annyi, hogy ne bántuk egy-mást. Ugy olvastam az újságból, hogy a tartós békét legjobban biztosítja az erő és a fegyveres felkészültség. En ezekkel rendel-kezem ugyan: erőm a visszautá-sítás, — fegyverem a nyelv. Ré-szemről tehát megvolnának a béke feltételei; de te hátrányban vagy velem szemben; mert békéért kö-nyörögsz és sóhajokkal ész. Pe-dig az erősnék gyengeje, hogy a gyengébbet elnyomja.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Kü-lönféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

ujabb támadást, hisz löbbször csufosan megjárta már.

Egy alkalommal észrevehettek a tulsó partról, mért hevesen tüzeltek ránk. Lehasaltunk a hóba és negyedórai figyelmes hallgatóság után, mikor már megszűnt a lödőzés, csendben folytattuk utunkat.

Mikor már visszafelé bandukoltunk, akkor vetjük csak észre, hogy mily kutyaoridit hideg van. Bakáim szinte kélejeleg gondoltak a jó forró fekete kávéra, mellyel derék bajtársaink várni fognak.

Hirtelen egy hang állított meg utunkban. Halt! wer da? Na, itt hon vagyunk már! A 16. század vedettája állított meg bennünket. Megmondjuk a jelszót, aztán megyünk tovább. A drótsövények titkos kijáróján keresztül beérünk a futóórókba. Innen már csak 20 percra vagyunk a mieinktől.

Visszatérve századomhoz, jelentkeztem az inspekció tisztúrál. Majd bebujok a jó meleg deckungba, hogy megmelegedett tagjaim felmelegítesem.

Rövid félóra mulva pirkadni kezdett. Bevonjuk a horchpostokat és a század nyugovóra fér. Csak a futóórókban állítottunk fel schwarmonkint egy-egy embert két órai leváltással. Ők vigyáznak most a századra.

Tíz perc mulva ismét néma csend. Nem hallatszik semmi, csak a bakák hosszú, egészséges lélegzése, Alusznak, álmodnak: Almukban otthon járnak. Jó magyar katonák, a jó Isten áldjon meg beneteket!

Kenessey Antal.

Olcsó szőrmevásár van
Knazovitzky Béla
divatruházában. Telefon 163.
Árak a kirakatban.

— Amint látod vén salabakter, a tartós béke néncs kilátás. Nálam vagy az győz, vagy semmi. Menj hát szépen a dolgokra és dörmögj. Ez az egyedüli, ami jól áll neked.

Hát e szavakra csakugyan felsóhajtottam. Oh! szent energia! Csak most jönnél, csak most fujnád mellemet várkossá, csak most járnád át erimeit, csontjaimat, — adnál torkomnak hangot, ércset, izmainnak erőt, acélosat, tudómeinek tágulást, szívemnek haigoss dobbanást, tyukszemembe és fogaimba kinzó fájdalmat, hogy felordítsak mint egy oroszlán; csak most, csak még az egyszerű segély meg oh energia, hogy ez az asszony ne merjen többé packázni velem.

Igen, ennek az asszonynak reszketnie kell előttem. Ó monda, hogy az erős leszűj a gyengébbre. Kell őt gyűrnöm és akkor beszélhetünk a békéről. Mert nekem kin a békétlen élet. A békéért semmi ár sem drága.

Kihuztam tehát magamat, mint valamikor régen. De rögtön éreztem is, hogy ennek a kihuzásnak

Hindenburg-hősök.

Ha léhetséges volna katonánk mindmegannyi hőstettét teljesen egészükben felsorolnunk, külön fejezetet kellene szentelnünk szekerészeinknek és vonatoszlop védőcsapatainak is. Őnfeláldozó, szivós és erőlejes magatartásuknak sokat köszönhetünk. Elképzelhetetlen rossz utakon gyakran elégtelen és kimerült állati erővel kell a vonatoszlopokat a megparancsolt helyet — bármilyen áldozat árán is elérniök, többnyire ember és állat erejének végső megfeszítésével és nem csekély veszedelmek között. Az ellenséghez közelebb eső vidékeken nem ritka eset, hogy kisebb ellenséges csapatok, nagyobb lovasjárőrök vagy lesben álló felfegyverezett bandák kerülgetik a vonatoszlopokat, hogy a kellő pillanatban hirtelen rajtuk üthessenek. Nyenkor csak a parancsnok és a kísérő legénység elszánt vítérségének köszönhető, ha ily rajtaütések nem okoznak jelentékeny veszteséget élelmiszerekben és hadiszorben.

Példa erre Cserny Rezső 69. gyalogezredbeli, főhadnagya esete ki a Póblancia völgyből hadosztály vonatoszlopával a Szandzsákba levő Megyorese felé kelt utra. Cserny főhadnagy nagyon jól tudja, mily alattomos veszedelem kerülgeti az oszlopot és ezért élesen ügyel mindenre. És valóban, alig ért a kocsisor a völgy mélyébe az öldalt levő bozótból sortüz dördült feljűk. Szerencsére nem okoz nagyobb károkat.

Cserny főhadnagy egy pillanat alatt összeszedi embereit,

ászpik a gerince, — éreztem, hogy a kihuzást nem fogja kiérni az a komoly felvévés, az a komoly betudás, mely a férfit tekintélybe helyezi. Kikumik alanyúl pedig nem akartam szolgálni.

Ez az asszony bizonyára a szemem közé nevet, ha a tekintélyest akarom adni. Sehogy sem boldogulok vele. Ha gyámoltalan könyörgésre fogom, akkor megvetéssel fordul el tőlem és vén asszonynak gúnyol; ha az úgynevezett "félpéssell" élek, akkor meg kinevet, és Demosthenest emlegeti. Mi a szösz? Soha életemben se láttam, nem beszéltem vele. Bizonyára valami tökfűlki lehet.

Mif tegyek tehát, oh! mit tegyek, hogy a béke galambját megszeldítem?

— Nos min morfondírozol? kérdé-lesajnálva.

— Oh Solon! Solon! — Ennyi volt a válaszom.

— Oh Demosthenes! — Fel-elé ő.

— Süsd meg! — Mondám most már ingerűtem.

két rajba osztja őket és megtámadja az ellenséget. Hamarosan kiderül, hogy ki is az ellenség. Szerb komitácik voltak: de nem is lehetett mást várni. Rövid tüzelés után négy komitáci esedett, más kettő pedig a további előtörés alatt került kézre. Ezekkel kurtán el is bántak. Többieknek elég volt onni és sietve menekültek az erdős vadon felé. Emé megszakítás után a vonatoszlop tovább folytathatta fáradságos és veszélyes útját.

Cserny főhadnagy később a katonai érdemkereszt szalagján viselendő bronz érdemérmét kapta meg.

Az októberi népesedési statisztika.

A férfiak harcaterén küzdönek, az otthon hagyott családok pedig a megélhetés gondjaival. Természetes tehát, hogy a harcateri áldozatokon kívül, a magyar birodalom népessége szomorú csökkenést mutat. De még ennél is fájalmasabban hat az a tapasztalat, hogy ez a csökkenés éppen a fajmagyarságnál szembeszökőbb. Különösen szomorú a statisztika a magyar vidéken a Tisza—Maros szögében. Az élveszületések száma aránylag legkisebb volt a Tisza—Maros szögén (12,3), legtöbbször a Duna balpartján (17,6). A halálozás legmagasabb arányú volt a Tisza—Maros szögén, legalacsonyabb a Duna balpartján.

Ezek a szomorú statisztikai adatok komoly megfontolásra méltók.

Érdemes lenne velük illetékes helyeken behatóan foglalkozni.

— Ha megeszed? — Mondá ő.

— Egye meg a... Nem mertem kimondani; de éreztem, hogy környékez már az energia.

— Merges vagy? — kérdé ingerkedve.

— Már kezdek?

— Ingerlejelek?

— Nem tanácslom!

— Szegény filister! — Mondá kacagva.

— Vén orgona! — Válaszolám én most már energiával.

— Csicsa! Látod bekülni akarsz és a békétárgyalásba haragot vegyitesz. Minek akkor a kibékülés, ha megint összeveszünk? — Mondd! oh mondd! miért akarsz hát békét?

— Nem a te kilvő fényű szemeidert!

— Hanem?

— Hát csak azért, mert békekötés után békepoharat szoktak inni.

— Ecce! — Válaszóla elnevetve magát és hozta a korsót és két poharat.

A béképoár után megint összeveszünk.

Mi az oka a népesedés ilyen fenyegető csökkenésének? akut baj-e, amelyeket a háborúszülte viszonylatok teremtettek, vagy egy veszedelmes folyamatnak bevezetője? A szintistia; magyarság által lakott Tisza—Maros szögén a közegészségügyi intézkedések mulasztásai e ezek a kétségbeeső adatok? Erdemes ezekkel a kérdésekkel foglalkozni, mert tenni kell, gyorsan és hathatósan.

A számok beszélnek.

A szellemi és gazdasági életben való részvétünk sajnos nem felel meg annak a várakozásnak, amelyet velünk szemben támasztani teljes joggal lehet. Sem a magasabb intelligenciát kívánó, sem a nagyobb anyagi haladással biztató lukratív pályákon nem szolgáltattuk az országnak azt a percentet, amelyre kötelezve volnánk. A mi vagyoni helyzetünk s ami ezzel szorosan összefügg, szociális és kulturális helyzetünk alakulása, pedig egyenesen attól függ, hogy a különböző kereseti ágakban számszerűleg hogyan vagyunk képviselvek.

Mérlegetjük csak az országos statisztikai hivatalnak a foglalkozási főcsoportok felekezeti megoszlását feltűnítő hivatalos adatait, hogy tisztában legyünk kulturális és anyagi helyzetünkkel és lássuk mi a pótolni való.

Az ország 5,900,000 kereső férfiak a felekezetek között így oszlik meg:

2,280,000 ebből: katolikus, vagyis az egészséges 48,1 százaléka, 10,3 százalék görög katolikus, 14,9 százalék ágostai református, 7,3 százalék ágostai hitvallású, 13,6 százaléka görög keleti, 0,4 unitárius, 4,7 százaléka izraelita. Legalább is ezt az arányszámot kellene elérnie mindegyik felekezetnek, valamennyi kereső pályán. Amennyiben valamelyik a több intelligenciát követő, de nagyobb jövedelmet és befolyást, vagyonosodásra jobb kilátásokat biztosító foglalkozási csoportokban nem éri el ezt a számot, ez az illető felekezetre nézve vagyoni és kulturális inferioritás, jelent. És ugyanezt jelenti az ist ha viszont tulhaladja arányszámát azokban a foglalkozási csoportokban, amelyek nehéz testi munkával járnak, kevés jövedelmet biztosítanak, a vagyonosodás kilátásával alig kecsegtetnek.

Lássuk tehát, mit mondanak a hivatalos adatok rólunk.

A hivatalos adatok szerint:

Az ország 26498 ipari tisztviselőjéből 9828 (37,1 százalék) katolikus, hiányunk 11 százalék. Ezzel szemben, hogy csak egy szélsőségre hivatkozzak, a zsidóság százaléka ebben a foglalkozási ágban 46,7 százalék, többetük tehát 42 százalék, lévén az ő arányszámuk csak 4,7 százalék.

Ónálló, a kereskedelemben és

Deutsch Béla
Kék Csillag áruházában
Nádor-utca 2. — Célszerű
karácsonyi ajándékok.

Nagy karácsonyi vásár!
Ruhakelmék, pargetok, mosóárúk, bársonyok vászonneműek, ágyterítők és sok számtalan más cikkek rendkívüli olcsó árakért.

iparban 98.150, ebből katolikus 23.334 (23,8 százalék.) Hiányunk 25 százalék, míg pl. a zsidó felekezett arányszáma ezen a pályán 61 százalék, többete tehát 56 százalék.

Tisztviselő a kereskedelemben és hitelben 37.312, ezek közül Katolikus 10.606 (28,4), hiányunk 20 százalék, míg az izraelita felekezett százaléka 54,9, többete tehát 50 százalék.

Az ügyvédek száma az országban 6743, ebből kath. 1794 (26,6 százalék), hiányunk 22 százalék, ezzel szemben a zsidóságra esik 3049 ügyvéd (45,3), többetük tehát 41 százalék.

Orvosok száma 5514, ebből kath. 1417 (25,7) hiányunk 23 százalék, izr. 2696 (49,8) plusz 44 százalék.

Allatorvosok 1285, ka.h. 491 (38 százalék) minusz 10. százalék, izr. 514 (40 százalék), a plusz 35 százalék.

Magármérnökök 1353 kath 544 (40,2), minusz 8 százalék, izr. 500 (30,7) plusz 33 százalék.

Nagybirtokos 1739, kath. 711 (49,4), plusz 1 l. 3 százalék, amely az egyházi birtokokból származik, izr. 20 6 százalék, plusz 16 százalék.

Középbirtokos 16.254, kath 6516 (40,1) minusz -8,3 százalék, izr. 10, 7 százalék plusz 6 százalék.

Bérlő 100 holdon felül 4863, ebből kath. 1451 (29,8) minusz 19 százalék, izr. 24,5 (49,5) plusz 44 százalék.

Ezek a számok minden további nélkül bizonyítják, hogy a katolikusok a nagyobb intelligenciát követelő, de egyszerűs mind nagyobb vagyont is juttató pályákon súlyos inferioritásba kerül, aminek következménye szegényedésünk, befolyásunk és hatalmunk csökkenése.

De ugyanezt a tételt erősíti, ha vizsgáljuk részvevőinket azokban a foglalkozási ágakban, amelyek a nehéz, az alárendelt munkát vagy az intelligenciát, a munkát, a tehetőséget ugyan feltételező és megkövetelő, de gazdasági kilátásokat egyáltalán nem nyújtó foglalkozási ágakat.

A véderő 57,1 százaléka, pluszszunk 9 százalék.

Az állami tisztviselők 62,5 százaléka katolikus, a pluszunk 14,4 százalék.

A bírák és ügyészek 53,5 százaléka katolikus, a pluszunk 5,5 százalék.

Onálló iparosok 53,4 százaléka katolikus, a pluszunk 4,3 százalék.

Ipari segédszemélyzet (munkások) katolikusok 63,8 százalék, pluszunk 15,7 százalék.

Gazdasági cselédek és munkások 54,5 százalék, pluszunk 6,5 százalék.

Házi cselédek 58,4 százalék, pluszunk 9,3 százalék.

Ezek az adatok is ugyanazt bizonyítják, de más irányból, amit az elsősk.

A nagyobb jövedelmet és hatalmat biztosító diplomás pályákon csak úgy mint a lukratív szabad pályákon messze elmaradtunk attól az arányszámtól, amely benünket megilletne, s amelyre a magunk és az állam jövője szempontjából köteleze vagyunk; viszont felülmúljuk arányszámunkat ott, ahol a legnehezebb a munka s a legkisebb kilitás az anyagi fellendítésre; ami szintén szegényesünket, elmaradottságunkat mutatja.

NAPSUGÁR A HAVAS HARCTEREKEN.

Írta: Hajas József

(Folytatás)

Napsugár nélkül nincs előszervezet, működés, fény, és sugárzását látjuk, melegét érezzük, mégis alig ismeri a tudomány. A napsugár természete titokzatos. Földünk megemlíri a fény sugarak rezgését, a rezgőhullámok hosszúságát, gyorsaságát, de hogy mi rezeg, mi követeli a nap roppant hőerejét a földünkkel, azt biztosan nem tudja a tudomány. Kiszámították, hogy a földnek egy négyzetméteres területén a napból merőlegesen eső sugarak hőjének mennyisége közel 40 kilogramm kalória percenkint, melynek értékesíthető munkája 3 lóerővel felér. A napból egyszerre kisugárzott hő könnyen megolvashatna egy a földünket a sarkoknál 13 méter vastagságban, az egyenlítőnél 38, méter vastagságban körülvevő jégburkot. A föld felületének minden négyzetdeciméternyi területe egy évi idő alatt 23.200 kalória hőt kap a naptól. (A kalória az a hőegység, mely egy kilogramm vizet 1 C fokkal képes felmelegíteni.)

A köznép szerves közet, mely képződött minden időben, mióta növényi élet van a földön. A köznépkorban, midőn óriás páfrányok, zsurlók s egyéb őskori növények borították a tengerparti szárazföldet, a parti mocsarak fenekén pedig a növényanyagból roppant rétegek halmozódtak fel, ezekből alakultak a kőszéntelepek. A vegyi folyamatok átalakították ugyan a megkövült növényeket úgy, hogy magából a szénből mikroszóppal zem állapítható meg az, hogy mely növényből képződött, de a napsugárt nyert hő felismerhetően sugározza ki az izzó kőszénparázs. Tehát mikor a kőszéntekori ősnövények megkövült töredékeit égetjük, akkor voltaképen az ősi napsugár melegét nekünk és mikor széntermekekkel világítunk, akkor az ősi napsugár fénye ragyog fel, anélkül festékeinken pedig az ősi napsugár szinpompája támad fel.

A széntelepeken felhalmozódott szén anyaga ősrégen szénsav alakjában az ősléggör alkotórésze volt, onnét segített azt kiválasztani a napsugár. Az ősi napsugár hőjét gyűjtögette magába a szénnek kövült növényen, mely alkalmas ké-

szülékével átváltoztatta a napsugár szabad energiáját vegyi energiává s felhalmozta önmagában.

A napsugárból gyűjti a növény, az erdő azt a sugárzó energiát, mely később a növény, a fa elégetése által szabaddá válik. Roppant munkát végez és erőt gyűjt a növényvilág a szénaváthasonítás által, mert egy-egy kilogramm szénnyelvétele által annyi erőt nyer, amennyi szükséges ahhoz, hogy egy millió kilogrammot 3,5 kilométerre emeljük fel! Mily roppant energiát halmozhat fel így a szénkor őserdei, melyekből felszabadult erő most a gyáraink, hajóink, vonataink működését tartja fenn.

(Folyt. köv.)

Karácsonyfaünnepély a barakkórházban.

A második háborús karácsony, miként az első, igazi melegséggel és bensőséggel szeretettel köszöntött be hozzánk. De különösképpen szeretettel és melegséggel köszöntött be a katonái kórházba. A jölelkek, az áldozatkész közönség most is kimutatta szeretetét, nagybarbecsülését a mi hő katonáink iránt, mint a tavalyi karácsonykor. Minden kórházban gyönyörűen felkészített hatalmas karácsonya - csi log, alatta a mi katonáink számára - összegyűjtött ajándéktárgyakkal és élelmiszerekkel. Nincs sebesült vagy áduló katoná Fehérvártól, kinek nem jutna ezekből a kedves tárgyakból és élelmiszerekből.

Minden kórházban kedves ünnepély rendeznek, hogy így tegyék emlékeztetése a mi hőseinkre a világháborús karácsonyt.

Az első karácsonyfaünnepély a barakkórház műtőtermében csütörtökön délután 3 órakor volt, nagyszámú előkelő közönség jelenlétében. Megjelentek a katonái parancsnokságok, dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök, gróf Széchenyi Viktor főispán és neje, Szegény-Érmetich Julia, Horthy István stb. és az apolónók. Az ünnepélyt a növendékpapság ének-száma nyitotta meg dr. Kneifel Ferenc karnagy vezetésével, mellette, karácsonyi énekeket énekelt. Utána a 35-ik gyalogezred zenekara játszott szép karácsonyi darabokat. Az ünnepély fénypontja dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök felszólalása szép beszéde képezte. Bárhova állítjuk föl a karácsonyfa, akár palotában, akár Gröndland jéghegyei közé, akár a lövászárókba vagy kórházba - mondogja a főpásztor - ez a fa mindenütt egy meleg otthon varázsol elénk. A barakkórházba is ezt varázsolja. Ez a fa egyuttal beszédes bizonyítéka annak a nagybarbecsülésnek, meleg szeretetnek, melyly a város, az egész ország el van telve a hő katonák iránt. Tekintés tehát a katonák ezt a fát úgy, mint amely azt hirdeti a legutolsó katonának is: katonák, mi titeket

nagybarbecsülünk és nagyon szeretünk. Legyen ez a fa a kapott emléktárgyakkal együtt egy kedves és eltörülhetetlen emlék a lezajlott nagy világháború sok-sok éve után is.

A nagyhatású gyönyörű beszéd után a beteg katonák nevében egy önkéntes kaplár mondott meghatározavakban köszönetet azoknak, a kik ezt a kedves ünnepélyt megteremtették. Végül dr. Felegy Nándor ezredorvos köszöntö meg a főpásztorfak a szívét-leket magas régiókba emelő gyönyörű beszédét. Végül az ajándéktárgyakat osztották ki körülbelül 800 katonára között.

Az ajándékok a Hadségélyző és a Vöröskereszt egyesület áldozatkész buzgolkodásából kerültek a karácsonyfa alá.

Az iparisokai hadikórházban.

Péntek délután fél 3 órakor volt az iparisokai tartalék-kórház karácsonyi ünnepélye. Az ünnepélyt a kórház faradhatatlan főnöknője, Brediger Gyuláné és a Ferenc József nőnevelő főnöknője készítették elő. A program több énekszámából és szavaltából állott, amelyet a Ferenc József leánynevelő intézet növendékei adtak elő.

Program után gazdagon megajándékozták a katonákat. Az ajándékok jórészt a Vöröskereszt, a Ferenc József Nőnevelő Intézet és növendékei adták. A karácsonyfaikat Ribianszkyék és Gözsiék adták. Hofiman Lajos cég 100 üveg sört küldött.

Szent György kórház hadikórházban.

Kedves ünnepség keretében folyt a vármegye kórházban elhelyezett hadikórházban is a karácsonyfaünnepség. Dr. Paizs Pál főorvos lendületes beszédet tartott, majd több énekszám és szavalt következett. Ugy a katonákat, mint az ápoló apácákat és vöröskeresztes hölgyeket a figyelmes főorvos szép ajándékokkal lepte meg.

— Előfizetőinket kérjük, hogy az előfizetést megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás legyen. Az újévben csakis azoknak küldhetünk lapot, akik előfizetésüket megújították. Azon helybéli előfizetők, akik még a lapelárusítóknál levő hátralékos nyugtáikat nem váltották ki, szíveskedjenek a nyugtát kiegyenlíteni, mert különben kénytelenek leszünk a lap küldését megszüntetni. A mostani viszonyok arra kényszerítetnek bennünket, hogy az előfizetések pontos betartását szorgalmazzuk és ahhoz feltétlenül kössük magunkat.

BLOUSOK EREDETI MODELLEK:

barchet, flanel, posztó, selyem, Japonais és Creppe de chineben legnagyobb választék

LEGOLCSÓBBAN

VERMES FRIGYESNÉL kapható.

Nagyválaszték gyászblousokban.

Az orvosi díjak emelése.

A múlt heti számunkban említett felemelt orvosi díjak már életbe léptek és tekintve az ezen évben fokozódott 2-300 százalékos áremelkedést, a háziorvosi díjaknak 50 százalékos és a rendelési díjaknak 25 százalékos felemelése méltányosnak mondható.

A közönség tájékoztatására a tarifát a következőkben ismer-tjük.

Az orvos lakásán történt rendelés legkisebb díja 3 korona, a beteg lakásán történt rendelés 4 korona. A kültereken és szállóhelyeken történt rendelések, a távolághoz képest 6-10 korona, mindenkor külön fuvardíjjal, mely fuvardíj a rendelési díjon felül, a városban is megítélendő, ha a beteg az orvos lakásától távolabb lakik. Az orvosi konzilium díja legalább 10 korona.

A házi orvosi díjak tekintve a 2-300 százalékkal való drágulást 50 százalékkal emeltetnek, a legkisebb házi orvosi díj, melyért az orvos egy éven át éjjel-nappal a család rendelkezésére áll, 100 koronára emeltetik. Nagyból műtétek, szülés és más speciális orvosi beavatkozások külön díjazandók.

Éjjeli orvosi ténykedésekért (rendelés, látogatás, műtét) a nappali díjnak kétszerese fizetendő. Éjjeli idő este 10 órától reggel 7 óráig.

HIREK.

A szeretet karácsonyfája.

Örökzöld fenyőfa nyulik föl az égbe,

Áradoz belőle enyhethető illat;
Milliók gyertyája lángadozva
fénylik

S tetőjében gyűlt ki az esthajnalcsillag.

Érző szívek piros, lány viaszgyertyáit

A szeretet tüze gyullasztotta
lámpára...

Külön lángjaiknak egyesült világa:

Hősök és szenvedők nagy seregét
várja.

A szent est harangja megcsendül
— a üész közt,

Népek csatáján is — túlvilági
hanggal...

Míg gyász és könny és bán fölél
Kiterjeszti szárnyát az adventi
angyal...

— Katonai kinevezés. Námessy Gyula volt zászlós a 17. népf. gy. e.-nél népf. hadnagygá nevezetett ki.

— Schmiéd ezredes a kisgazdákat. Hazafias és szociális gondolkodásról tesz tanúságot Schmiéd Agoston, a 35. gyalogezred ezredparancsnoka, aki egy igazán humánus és dicőstretre egyáltalában nem szoruló intézkedéseit óhajt átlehetlenné. Ertesítette dr. Saára Gyula polgármestert, hogy a legnagyobb

készséggel hajlandó a hadba vonult kisgazdák földjeit csekély ár ellenében katonai erővel megművelni. Kéri a polgármestert, hogy ezt a szándékát tudassa a város gazdáival. Schmiéd ezredes még csak rövid idő óta tartózkodik Fehérvárról, üdvös intézkedéseit azonban már többször tapasztaltuk.

— Elhelyezték a hadikórházak parancsnokát. Dr. Gutherz Jenő törzsorvost, a székesfehérvári hadikórházak parancsnokát, aki a háború kezdete óta töltötte be ezen nehéz állást nagy igyekezetével és szorgalommal, egy harcéri hadikórház parancsnokává nevezték ki, s csütörtökön már el is távozott Székesfehérvárról. A katonai orvosi kar és a hadikórházak meleg bucsuzóban részesítették a távozó kórházparancsnokot. Ideiglenes helyettesül dr. Tegelgy Nándor ezredorvost nevezték ki, aki eddig a Szent György kórházba volt beosztva.

— Katonai kitüntetések. Filep József és Csik István 17. honv. gy. e.-beli főhadnagy a legfelső dicsőre elismerést, Varga János, Varga József, Vörös Lajos tizedesek, Baksa Imre, Bencze István, Cziegler György, Csabó István, Debreczeni János, Fehér József, Fekete György, Goldstein József, Lengyel Ignác, Netting Fülöp, Rumpier József, Sztrírik Pál, Föglích Béla, Vitéz János őrvezetők, Akkermann József, Báránys István, Benkő Pál, Bogrnár Gyula, Berényi Imre, Burál György, Burger József, Farkas Imre, Farkas József, Fazekas István, Fekete István, Fodor József, Gáspár József, Havlik István, Herli Ferenc, Illeg György, Kiss Mihály, Klauz Lajos, Kollár József, Kovács István, Kozma Mihály, Lanski Károly, Lelki József, Megyeri Sándor, Müller Vendel, Nagy Lajos, Pacrolai Sándor, Peste Ferenc, Rosma György, Sárközi József, Sárközi József, Szabó György, Szántó József, Szer István, Strírik Tamás, Tajti Kálmán, Takács Imre, Takács József, Terkovits Epifán, Vas István, Veneczko József honvédek a 17. honv. gy. e.-nél. Erényi Adolf és Schneider József szakaszvezetők, Deák Imre, Geisz Mátyas, Tömsi János és Zádori János tizedesek, Horváth József, Preis Pál, Varga József őrvezetők, Balogh Péter, Csekő Lajos, Csöndes János, Dózsa János, Farkas Kálmán, Friedl Antal, Göblösch János, Grégsa István, Halász Lajos, Harmagyi Ferenc, Kasza Antal, Kecskés István, Kinda György, Cs. Kovács Lajos és Vég Zsigmond honvédek a 17. népf. gy. e.-nél bronz vitézségi érmet kapták.

— A vízvezeték baja. Megirtuk, hogy a drága vízvezetékünkkel ismét baj van, a vizállás állandóan csökken. A hatóság elrendelte, hogy hetenkint két éjjel lezárják a vízvezetékét. Szóval megint kezdődik a régi kellometlenség.

— A szegény gyermekeknek. A gyermekek felruházására ma a következő adományok érkeztek: Nánessy Gyuláné téli ruhát, Vámosi Mária egy téli kabátot, Zaitz Gusztáv Pákozdról pedig játékokat küldött. Az adományokból két családot segítettünk meg.

— Hangverseny Kápolnásnyéken. BáróMannndorf Gézáné meghívására Schwarzbach Flóra, Hermann László és Hartmann Imre december 30 án Kápolnásnyéken a dr. Prohászka Ottokár hadiárhaváz jávára hangversenyt rendeznek. Országgyűlési képviselőnk lekes és hazafias lelkesége a háboru alatt már sokszor tanujelét adta fáradhatatlan háborus munkásságának.

— Eltűnt gimnazista. Egy IV-ik osztályos gimnazista tanuló szerda este óta eltűnt a szülői háztól. Aggógó szülei ezuton is kéri az illetőket, hogy ha esetleg valamit tudnak gyermekeükről, sziveskedjenek a rendőrségen, vagy Széchenyi-utca 1. szám alatt tudatni.

— A tengerirekvíratás Fehérváron. A városi hatóság figyelmezteti a gazdaközönséget, hogy a tengeri készlete már előbb hatóságilag rekvíratott, a tulajdonos a készlettel nem rendelkezhet, hanem köteles a rendes gazda gondosságával ügyelni arra, hogy az igénybevett készlet minősége az átvételig meg ne romoljék és emberi énimzésre alkalmas állapotban megmaradjon. Ha a készlet eddig nem rekvíratott, vagy abban barmely okból változás áll be, a tulajdonos köteles a készletben beállott változást minden hó végén dr. Kerekes Lajos főjegyzőnel bejelenteni.

— Az árvaház karácsonyfára adakoztak: Marschall Lajos 100 K, dr. Prohászka Ottokár, Felmayer István és fiai, Karl István 20-20 K, Pap Arthur, Schlammandinger József, id. Pápay Nándor és neje 10-10 K, Melcer Jakab, Wertheim M. fiál. Herceg Sándor, dr. Bierbauer Viktor 5-5 K, Zugar Ernő és neje, Pénez Imréné, Kunsz János 4-4 K, Vaimár Béla, öz. V. Láng Józsefné, Deák Dávid 2-2 K, N. N. 40 f, összesen 238 K 40 f, és Simon György 5 doboz szaloncukorka.

— Karácsonyi jótékonyágok. Obermayer Imréné 502 K. gyűjtött a vak-katonáknak. Zaitz Gusztáv Pákozdról újví üdvözletek címén ugyanezen célra 10 K. küldött. Csallner Gusztáv főhadnagyzet küldött a hadsereg részére a Fejérmegyei Naplóhoz.

— A hadiözvegyeknek. Özv. Bruza Istvánné 5 koronát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz.

— Nem öngyikosság volt. Megirtuk, hogy Ugróczi István falubatyáni gazdaember csütörtökön délelőtt dr. Nosz Gyula közjegyzőnél a lépcsőházban meghalt. Zsebében levő revolver esült s azonnal szörnyethalt. A rendőrség megállapította, hogy szerencsétlenül okozta halálát, s megadja a temetésre az engedélyt.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó feleségem temetésén megjelentek, a kopsorsóra koszorút helyeztek, részvétüket kifejezték vagy bármilyen módon nagy fájdalomukat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton is hálás köszönetünket. Schmöltz Gusztáv és gyermekei.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult haziszer a dr. STÖRK-féle komprimát mell-pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Kórona” gyógyszerüzében, Székesfehérvár, Városházter.

Szefehérvár szab. kir. v rós

APOLLO
SZÍNHÁZA.

Szenzációs ünnepi műsor!

Szombaton, dec. 25-én

A „Nordisk Films Co”
üjdonsgága

A gyűlölet

Dráma 3 felvonásban.

Aszép Waldemár

Nordisk vigjáték 2 felv.

Főszereplő:

Carl Altsrup.

Négyfibu művészek, látv.

Vasárnap, dec 26-án

A
Theologus

(Der Ewangelimann)

Egy szeminarista tragédiája
3 felvonásban.

Az amerikai unokánév, hum.
Irigy helyettesnő, humoros.
Igazi szerelem, életkép.
Ófelsége zervevadászat, látv.

Mindkét nap 4 előadás
3, 5, 7 és 9 órakor.

Rendes helyárat

Kittinő zene. Cukrázsda.
Bérlőjegyek érvényesek.

— Ujtás a női reform-fűzők terén; gyári lerakato: sikerült szereznem oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egvedűli elárúsítás egész megyére Vermes Frigyesnél. Blous-ujdonságok állandó raktáron.

Nagyszerű újítás folytán gyermekfólvetelek a legsikerültebben készülnek VIRAG műtermében Rákóczi-utca 5. Szolid egységes árak. Telefon 334.

MIUMEI kávébehozatal
SZEKESFEHÉRVÁR
:: (BARATOK EPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávévagyipörköldő! Telefon 250.

1.6940/1915 szám.

Hatósági figyelmeztetés a tengeri tulajdonosokhoz.

Arról, hogy rekvirált tengeri a földművelésügyi miniszter rendelkezése folytán még Hadi termény bizományosoknak sem adhatnak el.

Ha ezt teszik, kihágást követnek el.

Polgármester.

Hétfőn és kedden,
dec. hó 27 és 28-án:

ASTA NIELSEN

a világhírű moziprimadonna
felléptével:

Főlépcső,
hátsó-lépcső.

Vigjáték 3 felvonásban.

Képek a magas Tátrából, látv.
A falusi rokonok, humoros.
Az eltűnt ékszer, dráma.
A díszítő, humoros.

Előadások 6 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Ha csinos és kedves háborus emléket akar szereznél, vegy meg a miniatűr vértés vitéz szobrot három koronáért. A rokkant katonákat segíti az emlékszóbor megszerzésével.

SZINHÁZ.

Hétfőn este a városi színházban nem tartanak előadást, hanem a Legénybucsu főpróbája lesz. A nagy-szabású operettben Tercsányi Viki, Révész Böske, Falussy, Krémér és Varga, a színtársulat elsőrendű erői fognak fellépni. A jövő héten a Ciklamen kerül bemutatásra Császár Kamilla, Faith Gizi, Bene Emma, Fodor Oszkár, Könyves Jenő és Fenyő felléptével, akiknek művésze már ismerős a fehérvári közönség előtt.

Csütörtökön este ismét a Lyon Lea ment szép számú közönség jelenlétében. Az előadás újból kitűnő volt: Könyves és felesége művészettségük legjobbját nyújtották, s Könyvesné sok tapsallal ünnepelték. Mellette különösen Köhler Antal 35-ös karnagynak jutott hi a tapsból, aki művészi hangversenyt rendezett a felvonások között.

Színtársulatunk játékonysága. Hazafias színtársulatunk 246 10 koronát kldött az Országos Hadseregűzőnek, amely összeget Kirchner Herman, aítábornagy meleghangú levélben köszönt meg.

Heti műsor:

- Dec. 25. D. u. Drótostó.
Este: Cigányprimás.
26. D. u. Zsuzsi kisasszony.
Este: Sibill.
27. (Legénybucsu főpróbája, nincs előadás.)
28. Legénybucsu. (Ujdonság.)
29. Legénybucsu.
30. Ciklamen. (Ujdonság.)
31. Szilveszteri cabaré.
Jan. 1. D. u. Tiszavirág.
Este: Ripp van Vinke.
2. D. u. János vitéz.
Este: Legénybucsu.

Az Uránia színház iroda hírei.

Tamarei kastély titka. Érdekes előadása lesz karácsony két ünnepén az Uránia Színháznak. E két napon kerül színre a szezon egyik legszebb, legszenzációsabb ujdonsága, a „Tamarei kastély titka”. Ebben a 4 felvonásos bűnügyi drámában nemcsak a detektívalkok egész sorozata, de a technika csodálatos vívmányai a természeti szépségekkel párosulva mind láthatók szóval egy igazi ünnepi műsor. A pótképek, melyek között háborus aktuálisok is vannak, mindkét napon változik. Az előadások folytatóságok, kezdetűk 3, 5, 7 és 9 órakor. — Hétfőn és kedden a legszebb szerelmi drkma „Két asszony regénye” kerül színre.

APRÓHIRDETESEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legelőszérűbb és legelőszérűbb az apróhirdetésekből. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetések mindenkor előre fizetendők és a megjelent apróhirdetések után igazolót lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árendgemények vannak. Hírszöveg között rendezett betűkkel a hirdetés sorokint 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér. Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölcösöt sértik, vagy bármi okból a sajtótörvényvel ellentévesnek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyilántíri hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Karptos munkakat újat és át-dolgozást, szolid kivitelben készít Turner mre karptos és díszítő Szent István-u. 3 sz.

Hazeladás Kgyó-utca 23. számú ház szabad kézből eladó.

Haszonbarbe adánk 3 darab buza-föld az 1916 gazdasági évi használatra kukorica termelésre tudakozni lehet Szekesfehérvár, József-utca 3 szám alatt Almássy János zárgondnoknál.

Egy lo eladó Deák Ferenc-utca 6 sz. alatt.

Pallóvícs-fele szőlő denkohegyen szabadkézből olcsón eladó, közel van a városhoz, bővebbet levélben Kispeszt, Etyös utca 17. szám Bacsiniszky Lajosné.

Egy kaszaloret és egy buza-föld kiadó. Tudakozni Vágóhídi dülő 150 ház alatt lehet.

3 buza-föld kukorica termelésre kiadó. Tudakozni Vágóhídi dülő Lukács Istvánnál.

Egy ház es két rét eladó Selyem-utca 43. szám. alatt.

Általános Bank és Takarékpénztár r t.

Szekesfehérvár, Nádor-utca.

Betéteket elfogad előnyös kamatozás mellett.

Váltókat leszámítol.

Értékpapirokat vesz és elad. Sorsjegyeket csekély foglaló befizetése mellett elad s a hátralék tetszés szerinti összegben törleszthető.

Kisorsolt sorjegyeket és szelvényeket bevált.

Külföldi pénznemeket vesz és elad.

Tőzsdei megbízásokat pontosan teljesít.

LEGDIVÁTOSABB

lányka és női filz és tollak, virágok és bársony kalápfarmák. | mindennemű diszek.

Nagy választék szőrmegarnitúrákban.

Bőrcomode és sárcipők. Katonai felszerelés kapható

Kováts Antalnál Szekesfehérvár. Városháztér. —

Apollo

Kizárólagos joggal
bemutatásra kerülő
FILMSZENZÁCIÓ!

A MUMIA.

Joe Jenkins a mester-detektív első kalandja.

Conan Doyle-ciklus III. sorozat.

STAPLETON

A Sátán kutyája III. része.

NATHAN.

A főszerepben: Schildkraut R.

A néma kastély

detektív-történet.

Bányarablók

Az amerika „Selig”-gyár
3000 méteres szenzációja.

PROF. NICK FANTUM.

A detektív fenomen első kalandja.

A lattyu.

Tetemrenhívás.

Arany János balladája.

A rókaut.

(Der Katzfusteg.)
Sudermann Hermann regénye.

9-UJJU EMBER

Világszenzációs kalandor történet.

A börzekerály.

Cimszereplő: Gál Gyula.

Éjféli találkozás

Berky Lili — Várkonyi Mihály.

A MOTOR KIRÁLY.

Jó éjt Muki.

Vendrey Ferenc.

ASTA NIELSEN-SOROZAT

HENNY PORTEN „

W. PSILANDER „

M. BONNARD „

FORRADALMI NÁSZ.

Betty Nausen és W. Psilander.

URANIA SZÍNHÁZ

FŐTÉR-UTCA-SZÉKESFEHÉRVÁR-UTCA

Telefon 233. — Tefon 233.

Karácsony-két ünnepen
szenzációs ünnepi műsor:

Tamarei kastély titka.

Szenzációs detektív történet 4 részben. Remek kivitel, gyönyörű tájak. Lotte Neumann a főszerepben. Ez a film csak január hóban fog megjelenni és elsőnek a Budapeستی Mozgókép Otthon fogja bemutatni.

Mindkét ünnepen új-pótműsor.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor.
Rendes helyárák.

Hétfőn és kedden,
december hó 27 és 28-án:

Két asszony
Két regénye

Szerelmi dráma 3. részben.
Fényes pótműsorral.
Előadások fél 7 és 9 órákor.

Nagy karácsonyi vásár!
Grósz József és Fia cégnél.

(Nagy Sándor-utca 9.)

Mélyen leszállított árak mellett,
melyek csak karácsonyig érvényesek.

Karlsbadi porcelán színes 6 szem. gyümölcskészlet	K 2-20 kezdve
" " " 6 ajour	K 2-30 "
" " " aranyszínű 6 személyre sandwichkészlet	K 3— "
" " " aranyszínű 3 szem. noccakészlet	K 4— "
" " " színes 6 szem. teakészlet	K 7— "
6 szem. likörkészlet színes, arany diszitással	K 2— "
6 szem. boros, vizes, v. söröskészlet színes arany diszitással	K 3— "
Mosdókészlet	K 5— "

Fő raktár „Argenton-Ezüstben,” nagy választék porcellán, mayolika, disztárgyak, bonbonisz, villanycsillár és lámpa-árakban, legolcsóbb forrás képerketezés, zománczott edény és légszeszharisnyá és villanykörtékben.

Katonáknak: meleg-alsó, kötött mellény és swaetter, keztyű, lábkapca, haskötő, hósapka, csuklómelegítő és egyéb szükséges felszerelés.

Ugyszintén nagy választék

villany-zseblampákból
höz a jó villany-elemek jutányosan szerezhető be
Gerendai Gyula

rövidáru és fehérnemű üzletében, Székesfehérvár Kossuth-utca 4. — Jó családból való ügyes fiuk tanulóknak fizetéssel felvétetnek.

Felhivás.

„**A Székesfehérvári Kölcsonös Segélyző-Egylet**“

az 1916-ik év kezdetével hat évre terjedő új évtársulatot alakít. Midőn erről a tisztelt közönséget értesíteni és ezen új — az egylet fennállása óta a 49-ik — évtársulatba való beiratkozásra felhívni szerencsénk van, egyúttal tisztelettel tudatjuk a

következőket:

egy betét után hetenként

1 KORONA

fizetendő.

A hetibefizetések 1916. év jan. hó 3-án veszik Kezdetüket. — Az új évtársulatnak tagjai lehetnek: a magyar szent korona országai területén lakó önjögű, vagyonukkal szabadon rendelkező egyének és testületek, úgy törvényes képviselek bejelentése mellett kikoruaak is—

Az alakuló évtársulatba belépni kívánók f. 1915. évi december hó 1-től kezdve a vasár- és ünnepeket kivéve, naponként délelőtt 9-től fél 12 óráig betétek jegyzése véget az egyleti helyiségben (Nagy Sándor-utca 8/a.) személyesen jelentkezhetnek.

Beiratsi díj fejében minden egy korona betét után két korona, az egyleti alapszabályokkal ellátott könyvecskéért pedig 20 fillér fizetendő.

Székesfehérvárolt, 1915. évi november hó 30-án.

Pohlencz Alajos, Havranek József,
főkönnyelvő, elnök.

Székesfehérvári Takarékpénztár.

Alapítatott 1843-ban.

Alapítatott 1843-ban.

Elnök: gróf Cziráky Antal. Alelnök: Dieballa György.

Vezérigazgató: Kaltenecker Márton.

Betét 12 millió korona.

Ü Z L E T Á G A I :

Elfogad pénzt folyószámlán, vagy könyvecskében való kamatozásra.

Kölcsönöket nyújt értékpapirfedezet mellett, vagy betáblázásra (amortizáció).

Elfogad megbízásokat értékpapir vétele vagy eladására.

Leszámitol és visszleszámitol váltókat a legelőnyösebb kamatláb mellett.

Bérbéad tűz- és betörésmentes szekrényeket, csak a nyári hónapokra is.

(SAFE DEPOSIT.)

Közgazdasági Bank

és

Takarékpénztár R. T.

Telefon-sz. 158. SZÉKESFEHÉRVÁR Telefon-sz. 153.

Giró-számla az Osztrák Magyar Banknál

Elfogad betéteket **500**

kamatozás mellett és a tőkekamat adót az intézet sajátjából fizeti. — Leszámitól váltókat, nyílt számlaköveteléseket és külföldi utalványokat. — Folyósít jelzálog-kölcsönöket. — Engedély törlesztéskölcsönöket 10—65 év alatt való törlesztésre. — Előleget ad értékpapírokra és árukra.

Kezi zálogosztály Rózsa-utca 5. szám.

Kölcsönöket az arany, ezüst tárgyakra s egyéb ingóságokra.

A Trieszti Általános Biztosító Társaság
(Assicurazione Genérale di Assicurazione)
elvállal mindennemű biztosítást a legolcsóbb díjfeltételek mellett.

Székesfehérvári KERESKEDELMI BANK

Székesfehévár, Nádor-utca.

— TELEFON 12. —

Elfogad:

Betéteket takarékpénztári könyvre vagy folyámlára.

A kamatadót az intézet fizeti.

Elvállal mindennemű tőzsdei megbízásokat a legjutányosabb feltételek mellett.

Bel- és külföldre szóló utalványok vagy hitellevelek kiállítása a napi árfolyam szerint.

Az intézet új székházában tűz- és betörésmentes **PANCELSZOBA** (tresort) áll a legjutányosabb feltételek mellett a t. közönség rendelkezésére.

::: FEJÉRMEGYEI ::: TAKARÉKPÉNZTÁR

Telefon-sz. 19.

Székesfehévár.

Telefon-sz. 19.

Alapok: EGY MILLIÓ KORONA.

Betétállomány: 10 MILLIÓ KORONA.

! Giró-számmal az Osztr. Magyar Banknál. Elfogad betéteket felmondás nélkül. Folyósít jelzálog kölcsönöket, leszámítól váltókat, előleget nyújt értékpapírra.

Safe deposit.

! Reteszek a n. é. közönség rendelkezésére állanak előnyös bérleti árban!

Mindennemű sorsjegyek, értékpapírok, arany-, ezüst pénzek vétele és eladása.